

Obsah

Úvod	7
1 Filosofie a pedagogika	11
1.1 Problémy ve vztahu pedagogiky a filosofie	12
1.2 Východiska této práce	14
2 Před novověkým obratem	17
2.1 Stručná charakteristika	17
2.1.1 Bůh na prvním místě	18
2.1.2 Svět jako kosmos a universum	19
2.1.3 Člověk ve světě	20
2.1.4 Humanismus ve výchově	22
2.2 Jan Amos Komenský jako filosof výchovy	24
2.2.1 Od encyklopedie k obnově	25
2.2.2 Velké obnovení	27
2.2.3 Didaktika jako nástroj všeobecné nápravy	34
3 Východiska novověkého obratu	37
3.1 Nová věda - Novum organum	38
3.1.1 Potřeba nového nástroje	40
3.1.2 Věda založená na indukci	41
3.1.3 Idoly	43
3.1.4 Role experimentu	44
3.1.5 Kritické poznámky	45

3.2	Descartes - nová filosofie	47
3.2.1	Metodická skepse	47
3.2.2	Ego cogitans	49
3.2.3	Bůh	50
3.2.4	Res extensa	53
3.2.5	Clare & distincte	54
3.2.6	Kritické poznámky	55
3.3	Filosofie po Descartovi - úvodní poznámka	56
4	Postoje novověké noetiky	61
4.1	Noetické pozice racionalismu	62
4.1.1	Deus sive Natura - nástin metafyzických a noetických východisek B. de Spinozy	62
4.1.2	Mathesis universalis - nástin noetiky G. W. Leibnize	65
4.2	Empirismus	68
4.2.1	Tabula rasa - <i>Esej o lidském rozumu</i> J. Locka	68
4.2.2	Esse est percipii - bytí a vnímání ve filosofii G. Berkeleyho	71
4.2.3	Cesta ke krizi - noetická skepse D. Huma	74
4.3	Immanuel Kant	78
4.3.1	Několik životopisných a bibliografických poznámek	78
4.3.2	Apriori a aposteriori	79
4.3.3	Syntetické a analytické	80
4.3.4	Čistá matematika - transcendentální estetika	81
4.3.5	Čistá přírodověda - syntetická jednota apercepce a čisté rozvažovací pojmy	82
4.3.6	Čistá metafyzika	84
5	Noetická limitace ped. východisek	85
5.1	Noetické důsledky obratu k subjektu	86
5.2	Fundace pedagogiky	90
5.2.1	Imanence a transcendence filosofie vůči pedagogice	90
5.2.2	Imanence a transcendence teologických východisek vůči pedagogice	91

5.3	Filosofické limity vzděl. cílů	93
5.4	Aplikace noetiky v pedagogice	95
5.5	Shrnutí	101
6	Etika a pedagogika v novověku	103
6.1	Otázka výchovného cíle v pedagogice	105
6.2	Krise kognitivismu - Humův zákon	106
6.3	Deontická etika a výchovné cíle	107
6.4	Možnosti konsekvencialismu	109
6.4.1	Problém transcendence cílů v teleologických systémech	110
6.4.2	Čistý konsekvencialismus	111
6.5	Nonkognitivistická východiska výchovy	113
6.6	Shrnutí	115
Závěr - východiska filosofie výchovy po novověkém obratu ve filosofii		116
Bibliografie		120
Jmenný rejstřík		129